

RAFAEL RODRÍGUEZ VILLARINO, deputado e voceiro do Grupo Provincial Socialista da Deputación de Ourense, en base ó previsto na Lei de Bases Reguladora do Réxime Local, ó artigo 91 e 97, entre outros, do R.O.F. e o Regulamento da Corporación presenta unha **MOCIÓN SOBRE A ADECUACIÓN Á LEGALIDADE DOS PROCEDIMENTOS DE CONTRATACIÓN DA DEPUTACIÓN DE OURENSE**.

No mes de febreiro do ano 2020, o Grupo Provincial Socialista trouxo a este órgano colexiado a irregular situación que se está a producir nesta institución, en relación a o uso abusivo dos contratos menores como sistema masivo de adxudicación. Naquelas datas, a Deputación de Ourense xa lideraba unha clasificación nacional de dubidoso prestixio, sobre cantidades adxudicadas a través deste procedemento. Supoñemos que, coñecendo a obsesión da presidencia por liderar todo tipo de *rankings*, seguiremos en condicións, non só de seguir liderando aquela táboa, senón e a vista dos datos recollidos desde entón, de *mellorar* aquelas escandalosas cifras, tanto en cantidade como en número de contratos.

Os datos analizados en materia de contratación xa eran escandalosos cando tomamos como referencia os exercicios de 2018 e 2019, onde destapamos o reparto a dedo de sete millóns de euros, fragmentados de forma presuntamente irregular en 160 contratos menores de obra entre catro empresas.

Trala entrada en vigor da Lei 9/2017, de Contratos do Sector Público, pola que se trasladaron ao noso Estado as directivas comunitarias 2014/23/UE e 2014/24/UE, introducindo, entre outras cuestións, novos mecanismos para evitar fraudes nos procesos de contratación, a Deputación de Ourense repetiu este carrusel de adxudicacións menores. En moitos casos foron importes exactamente iguais, sempre no límite máximo permitido, independentemente do obxecto e sempre entre as mesmas empresas.

Este irregular proceder continuou –e continúa– a pesar do contundente informe do Consello de Contas de Galicia, no que se define o contrato menor como “unha ameaza de cara ao cumprimento dos principios da contratación pública de libre concorrência, transparencia e integridade”, engadindo a Oficina Independente de Regulación da Contratación que “o sistema de adxudicación directa propio deste procedemento de contratación menor choca de maneira frontal co principio de libre concorrência”.

Segundo os datos xa fiscalizados polo Consello de Contas, na Deputación de Ourense a contratación menor é o procedemento ordinario de adxudicación, sumando o 80 % do volume contratado nos anos 2018 e 2019. Adxudicáronse mediante este procedemento todos os contratos de obras do Plan Provincial de Cooperación ás Obras e Servizos municipais, onde esta Deputación, segundo as bases, ten a competencia para a contratación. Ademais, o 70 % do volume deses contratos menores de obras concentráronse en cinco adxudicatarios, superando dúas delas o millón de euros de facturación total.

Estamos evidentemente ante un sistema de adxudicación sistemático a dedo de contratos, que realmente deberían ser licitados mediante un procedemento aberto. Este proceder viola

o espírito da lei de contratos en vigor, polo que nos atopamos ante un sistema sospeitoso de irregularidades. Resulta realmente sorprendente que os importes das obras son iguais, sendo obxectos distintos e, moitos deles, son adxudicados o mesmo día. De feito, é aínda máis sospeitoso que, a medida que a lexislación foi reducindo o importe máximo destes contratos menores, o número de adxudicacións a estas empresas aumentou mentres o importe individual decreceu, a pesar de ser obxectos similares aos de exercicios anteriores.

De acordo coa Lei 9/2017, os contratos adxudicaranse “**ordinariamente** utilizando unha pluralidade de criterios baseados no principio de mellor relación calidade-prezo”, utilizando o “**procedemento aberto ou o procedemento restrinxido**”. A continuación enumera algunhas excepcións como os contratos de concesión de servizos especiais ou nos supostos do artigo 168, onde poderá seguirse o procedemento negociado sen publicidade; nos casos previstos no artigo 167, onde poderá recorrerse ao diálogo competitivo ou á licitación con negociación; e nos indicados no artigo 177, onde se poderá empregar o procedemento de asociación para a innovación. Esta mesma lexislación limita os contratos menores a usos excepcionais.

Este carrusel de adxudicacións a dedo non foi freado nin por unha pandemia mundial, nin por os informes fiscalizadores do Consello de Contas, nin por unha recente sentenza do Xulgado do Contencioso-Administrativo nº 1 de Ourense. Tampouco se está a ter en conta a instrución de servizo 1/2022 da secretaría xeral desta institución, onde se indica que “as propostas de contratación que non cumpran co requisito da xustificación motivada da ausencia da fraccionamento indebido do obxecto do contrato, serán **rexeitadas**, e no caso de ter que informarse, o informe da secretaría xeral será **desfavorable** a empregar o procedemento de contratación menor”, engadindo tamén que “as unidades propoñentes deben lembrar que a filosofía subxacente aos contratos menores debe ser en todo caso a súa **excepcionalidade**, xa que obvian os principios de publicidade e libre concorrência, e por tanto deben empregarse en supostos residuais.”

Analizadas novamente as adxudicacións mediante contratos menores de obras desde 2020 ata a data de sinatura desta moción, os datos, lonxe de mellorar, incrementáronse tanto no referente á cantidade como ao número. Xa acumulamos 425 procedementos a dedo onde, novamente unha gran maioría deles (268) voltan a ser para as mesmas empresas analizadas no estudo anterior (2018-2019). Segue encabezando a clasificación de empresas beneficiarias a sociedade ‘Manuel Viso e hijos’ que recibiu máis de 2,8 millóns de euros en 81 contratos menores. ‘Camiños de Ourense’ mantén a segunda posición, incrementando o importe total recibido ata superar dos 2,5 millóns de euros en 68 contratos. No podio continúa igualmente ‘Coviastec’, tras recibir máis de 1,7 millóns de euros en 51 contratos.

Outro dato destacado seguen a ser os 1,2 millóns de euros en 31 contratos recibidos por ‘Explotacións Medioambientais’. Tamén entra nesta clasificación a empresa ‘Cruzval Obras e Servizos’, tras acumular máis de 1,1 millóns en 37 contratos. Estas cinco adxudicatarias do goberno de Manuel Baltar veñen de recibir a dedo un volume total que roza os 10 millóns de euros a través de 268 contratos menores.

Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar
32003 Ourense
Tlf. 988 385 203 Tlf/Fax. 988 385 178
CIF: G32244345

A obra que contratan as distintas administracións públicas debe ser xestionada con criterios moi estritos, por afectar os servizos e infraestruturas fundamentais que son de todos e todas. Tamén por financiarse con diñeiro público de toda a cidadanía. Estas actuacións son ademais un importante soporte vital para moitas empresas, que compiten por seguir adiante mantendo o emprego e actividade nas comarcas de Ourense.

Ante estes datos, urxe mellorar os procedementos de contratación desta Deputación, co fin de acadar unha democracia real. Tamén para garantir unha competencia real; mellorar a calidade das infraestruturas e para optimizar a xestión económica. As administracións públicas teñen que actuar en base aos principios de equidade e igual trato para que todas as empresas conten con igualdade de oportunidades no acceso a estes fondos públicos. E, en todo caso, sempre ao amparo da lexislación vixente. Así o trasladamos á sesión plenaria de xaneiro de 2022, facendo tamén referencia as baixas derivadas dos procedementos de licitación e sobre o seu destino final, onde no caso do exercicio 2021 foron máis de 1,1 millóns de euros, obtendo o rexeitamento do grupo de goberno e dos seus socios, e así o volvemos trasladar ao máximo órgano colexiado da corporación.

Por todo o exposto, o grupo socialista presenta a seguinte **PROPOSTA DE ACORDO**:

1. O pleno da Deputación Provincial de Ourense insta ao goberno provincial presidido por Manuel Baltar, a acomodar os seus procesos de contratación á legalidade vixente e aos contundente informes emitidos polo Consello de Contas de Galicia, evitando o uso abusivo dos contratos menores, convertidos actualmente no procedimienta normal de adxudicación.
2. O pleno da Deputación Provincial de Ourense insta ao goberno provincial presidido por Manuel Baltar, a executar as licitacións e adxudicacións de contratos cumprindo estritamente o estipulado na normativa española e comunitaria vixente en materia de contratación, utilizando para a súa adxudicación os procedementos aberto ou o restrinxido, en base a unha pluralidade de criterios baseados no principio de mellor relación calidade-prezo.

En Ourense, a 10 de novembro de 2022.

Asinado: Rafael Rodríguez Villarino.

SR. PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE